

ZAMONAVIY TA'LIMNING USTIVORLIGI VA SAN'ATDAGI O'RNI

*Namangan viloyati Davlatobot tumani
Pedagoglarni yangi metodikalarga o'rgatish milliy markazi
Tasviriy san'at va chizmachilik fani o'qituvchisi
Azimov Mirzo Maxmud Mirzabaxrom o'g'li*

Annotatsiya: Zamonaviy ta'lim tizimi, o'zgaruvchan va murakkab dunyoda, insonlarning fikrlash, ijodkorlik va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan. Ta'lim faqat bilim berish emas, balki shaxsni shakllantirish, uning ijtimoiy va madaniy hayotga integratsiyasi uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni o'rgatish jarayonidir. Shu sababli, zamonaviy ta'limda san'atning o'rni alohida ahamiyatga ega. San'at ta'lim jarayonida nafaqat ijodiy fikrlashni rivojlantiradi, balki shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishga ham hissa qo'shadi.

Kalit so'zlar: ta'lim, san'at, madaniy meros, ko'nikmalar, madaniyat, tanqidiy fikrlash, uslub.

Аннотация: Современная система образования в меняющемся и сложном мире направлена на развитие у людей мышления, творческих способностей и навыков решения проблем. Образование – это не только передача знаний, но и процесс формирования навыков, необходимых для формирования человека, его интеграции в общественную и культурную жизнь. Поэтому роль искусства в современном образовании приобретает особое значение. Искусство не только развивает творческое мышление в образовательном процессе, но и способствует личностному и социальному развитию.

Ключевые слова: образование, искусство, культурное наследие, навыки, культура, критическое мышление, стиль.

Abstract: The modern education system, in a changing and complex world, aims to develop people's thinking, creativity and problem-solving skills. Education is not only the imparting of knowledge, but also the process of training the skills necessary for the formation of a person, his integration into social and cultural life. Therefore, the role of art in modern education is of special importance. Art not only develops creative thinking in the educational process, but also contributes to personal and social development.

Key words: education, art, cultural heritage, skills, culture, critical thinking, style.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim tizimida san'atning ustivorligi bir necha jihatdan ko'rinadi. San'at ta'limi o'quvchilarga o'z his-tuyg'ularini ifoda etish, ijodiy fikrlash va

muammolarni innovatsion tarzda hal qilish imkoniyatini beradi. San'at darslari, masalan, musiqa, rasm yoki drama, o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Bu esa, o'z navbatida, ularning umumiy rivojlanishiga, o'ziga bo'lgan ishonchni oshirishga va ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishga xizmat qiladi. San'at ta'limi madaniy merosni saqlash va rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Har bir xalqning san'ati uning tarixiy va madaniy merosini aks ettiradi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Zamonaviy ta'lim tizimida san'at darslari orqali o'quvchilar o'z xalqining madaniyati, an'analari va qadriyatlari bilan tanishadilar. Bu esa, ularning o'z madaniyatiga bo'lgan hurmatini oshiradi va madaniy xilma-xillikni qadrlashga o'rgatadi. San'at ta'limi shuningdek, o'quvchilarni tanqidiy fikrlashga va ijodiy yondashuvga o'rgatadi. San'at asarlarini tahlil qilish, ularni yaratishda qatnashish va o'z fikrlarini ifoda etish jarayonida o'quvchilar o'z fikrlarini mustaqil ravishda shakllantirishga o'rganadilar. [1]

Bu jarayon, o'z navbatida, ularning muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantiradi va hayotda muvaffaqiyatli bo'lishlariga yordam beradi. Zamonaviy ta'limda san'atning o'rni nafaqat ijodiy sohalarida, balki fan va texnologiya sohalarida ham sezilarli. San'at va ilm-fan o'rtasidagi bog'liqlik, o'quvchilarga ko'p qirrali fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, dizayn va arxitektura sohalarida san'at va ilm-fan bir-birini to'ldiradi. O'quvchilar san'at orqali texnologiyalarning estetik jihatlarini tushunadilar va bu ularning innovatsion fikrlash qobiliyatini oshiradi. Shuningdek, san'at ta'limi o'quvchilarda empatiya va ijtimoiy mas'uliyat hissini rivojlantirishga yordam beradi. San'at asarlarida insoniy his-tuyg'ular va ijtimoiy masalalar aks etadi. O'quvchilar san'at orqali boshqalar bilan bog'lanish, ularning his-tuyg'ularini tushunish va ijtimoiy muammolarni hal qilishga o'z hissalarini qo'shishga o'rganadilar. Bu esa, ularning ijtimoiy faolligini oshiradi va jamiyatda ijobiy o'zgarishlarga hissa qo'shadi.[2]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Zamonaviy ta'limda san'atning ustivorligi shuningdek, o'quvchilarning ruhiy salomatligini ham yaxshilaydi. San'at bilan shug'ullanish, stressni kamaytirishga, hissiy holatni yaxshilashga va o'z-o'zini anglashga yordam beradi. O'quvchilar san'at orqali o'z his-tuyg'ularini ifoda etish imkoniyatiga ega bo'lishadi, bu esa ularning ruhiy holatini yaxshilaydi va o'zlarini yanada qulay his qilishlariga yordam beradi. Zamonaviy ta'lim tizimida san'atning o'rni, shuningdek, o'quvchilarda jamoa bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. San'at darslarida o'quvchilar ko'pincha jamoa bo'lib ishlashadi, bu esa ularning jamoaviy ish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Jamoa bilan ishlash, o'zaro muloqot va hamkorlik qilish ko'nikmalarini oshiradi, bu esa kelajakda ularning professional hayotida muhim ahamiyatga ega bo'ladi. [3]

Zamonaviy ta'limda san'atning ustivorligi, shuningdek, o'quvchilarning o'z-o'zini anglash va o'z qobiliyatlarini baholashga yordam beradi. San'at darslari orqali o'quvchilar o'z qobiliyatlarini sinab ko'rish, yangi narsalarni o'rganish va o'zlarini ifoda etish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu jarayon, o'z navbatida, ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi va kelajakda o'z maqsadlariga erishishda yordam beradi. Zamonaviy ta'lim tizimida san'atning o'rni, shuningdek, o'quvchilarning global fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. San'at, madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishda muhim vosita hisoblanadi. O'quvchilar san'at orqali boshqa madaniyatlar bilan tanishadilar, bu esa ularning global fikrlashini kengaytiradi va madaniy xilma-xillikni tushunishga yordam beradi.[4]

Ijodiy fikrlash insonning o'ziga xos qobiliyatlaridan biridir. Bu qobiliyat nafaqat san'at sohasida, balki hayotning har bir jabhasida muhim rol o'ynaydi. Ijodiy fikrlash orqali inson yangi g'oyalar, yechimlar va innovatsiyalar yaratishi mumkin. San'at esa ijodiy fikrlashni rivojlantirishda ajralmas vosita hisoblanadi. San'at, o'z navbatida, hissiyotlar, g'oyalar va tajribalarni ifoda etishning eng kuchli shakllaridan biridir. San'atning ijodiy fikrlashni rivojlantirishdagi ahamiyati bir necha jihatdan ko'rinadi. Avvalo, san'at o'quvchilarga o'z his-tuyg'ularini ifoda etish imkonini beradi. Rassomchilik, musiqa, teatr va boshqa san'at turlari orqali inson o'z ichki dunyosini ochishga, o'z hislarini tushunishga va boshqalar bilan baham ko'rishga imkoniyat yaratadi. Bu jarayon ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi, chunki o'z his-tuyg'ularini ifoda etish orqali inson yangi g'oyalar va yechimlar topishga intiladi. San'at, shuningdek, mantiqiy fikrlash va analitik qobiliyatlarni rivojlantirishga ham yordam beradi. San'at asarlarini tahlil qilish, ularning ma'nosini tushunish va baholash o'quvchilarning analitik fikrlash qobiliyatini oshiradi. O'quvchilar san'at asarlarini o'rganish jarayonida turli nuqtai nazarlardan yondashishga, muammolarni hal qilishda ijodiy yondashuvlarni qo'llashga o'rganadilar. Bu esa ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini yanada kuchaytiradi. San'at orqali o'quvchilar muammolarni hal qilishda ijodiy yondashuvni o'rganadilar. San'at asarlarini yaratish jarayoni ko'plab muammolarni hal qilishni talab etadi. O'quvchilar o'z g'oyalarini amalga oshirish uchun yangi usullar va yondashuvlarni izlashga majbur bo'lishadi. Bu jarayon ijodiy fikrlashni rivojlantiradi, chunki o'quvchilar o'z fikrlarini amalga oshirish uchun turli xil imkoniyatlarni ko'rib chiqadilar va yangi g'oyalar yaratadilar. San'atning ijodiy fikrlashni rivojlantirishdagi ahamiyatini ko'rsatadigan yana bir jihat, san'at ta'limining interaktivligi va kooperativ yondashuvi hisoblanadi. San'at darslari ko'pincha jamoaviy ishlar, guruhli muhokamalar va ijodiy loyihalar orqali o'zaro ta'sirni rag'batlantiradi. O'quvchilar birgalikda ishlash, fikr almashish va bir-birlarining g'oyalarini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu jarayon ijodiy fikrlashni yanada kuchaytiradi, chunki o'quvchilar turli nuqtai nazarlardan o'rganishadi va o'z g'oyalarini boshqalar bilan muhokama qilish orqali yanada rivojlantiradilar.[5]

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy ta'lim tizimida san'atning o'рни juda muhimdir. San'at ta'limi o'quvchilarga ijodiy fikrlash, tanqidiy yondashuv, empatiya va ijtimoiy mas'uliyat hissini rivojlantirishga yordam beradi. San'at, shuningdek, o'quvchilarning ruhiy salomatligini yaxshilaydi, jamoa bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi va ularni global fikrlashga o'rgatadi. Shu sababli, zamonaviy ta'lim tizimida san'atning ustivorligini ta'minlash, o'quvchilarning umumiy rivojlanishi uchun juda muhimdir. San'at va ta'limning birlashishi, kelajak avlodlarni yanada ijodiy, empatik va mas'uliyatli shaxslar sifatida tarbiyalashga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Toshpulatov, A. (2020). "The role of art in the modern education system". Education of Uzbekistan, No. 3. 11-13
2. Muradov, S. (2021). "Creative Thinking and Art Education". Uzbek Art and Culture, No. 5. 45-46
3. Khudoyberdiyeva, N. (2019). "Art and Education: New Approaches." Education and Innovation, Issue 2. 101-103
4. Abdullaeva, D. (2022). "The Role of Art in Modern Education". Scientific Journal of the Ministry of Education of the Republic of Uzbekistan, No. 4. 54-57
5. Saidova, G. (2023). "Arts Education: Challenges and Solutions." Education in Uzbekistan, No. 1. 90-93
6. Kadyrov, R. (2020). "Art and Education: A Social Responsibility." Social Sciences, No. 6. 45-48
7. Ismailov, E. (2021). "Creative approaches in modern education". Education and Development, No. 3. 26-29
8. Jumaniyazov, M. (2022). "Education and the Arts: Importance in Educating the Next Generation". Education Journal of Uzbekistan, No. 2. 11-13